

॥ १८॥१९॥ २०॥२१॥२२॥२३॥२४॥ २५॥ प्रत्यमित्रःशत्रुः ॥ २६ ॥ पारदारिकःस्वेनारूढायाअपिपरकीयत्वात्परदारासक्तः गृहीतःविवशः ॥ २७ ॥ २८ ॥२९॥ चक्रमेमानुषस्वरूपेणशब्दतःका
मयामास एवंसर्वेषामपिगृहेइत्युक्तंसर्वेषामिति तथाचसःउपनीतः स्वीकृतः नीलस्यराज्ञःअविदितइतिशेषः ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ शोभनःसुतरांवाइष्टकम्प्रियकृतअतिशयेनस्विष्टक
तत्रवानरराजाभ्यामिंदेनद्विविदेनच ॥ युयुधेदिवसान्सप्तनचतौविकृतिंगतौ ॥ १८ ॥ ततस्तुष्टौमहात्मानौसहदेवायवानरौ ॥ ऊचतुश्चैवसंहृष्टौप्रीतिपूर्वमिदंव
चः ॥ १९ ॥ गच्छपांडवशार्दूलरत्नान्यादायसर्वशः ॥ अविघ्नमस्तुकार्यायधर्मराजायधीमते ॥ २० ॥ ततोरत्नान्युपादायपुरींमाहिष्मतींययौ ॥ तत्रनीलेनराज्ञा
सचक्रेयुद्धंनरर्षभः ॥ २१ ॥ पांडवःपरवीरघ्नःसहदेवःप्रतापवान् ॥ ततोस्यसुमहद्युद्धमासीद्भीरुभयंकरं ॥ २२ ॥ सैन्यक्षयकरंचैवप्राणानांसंशयावहं ॥ चक्रे
तस्यहिसाहाय्यंभगवान्हव्यवाहनः ॥ २३ ॥ ततोरथाहयानागाःपुरुषाःकवचानिच ॥ प्रदीप्तानिव्यदृश्यंतसहदेवबलेतदा ॥ २४ ॥ ततःसुसंभ्रांतमनावभूवकु
रुनंदनः ॥ नोत्तरंप्रतिवक्तुंचशक्तोभूज्जनमेजय ॥ २५ ॥ जनमेजयउवाच किमर्थंभगवान्वद्विःप्रत्यमित्रोभवद्युधि ॥ सहदेवस्ययज्ञार्थंघटमानस्य
वैद्विज ॥ २६ ॥ वैशंपायनउवाच तत्रमाहिष्मतीवासीभगवान्हव्यवाहनः ॥ श्रूयतेहिगृहीतोवैपुरस्तात्पारदारिकः ॥ २७ ॥ नीलस्यराज्ञोदुहितावभूवाती
वशोभना ॥ साग्निहोत्रमुपातिष्ठदोधनायपितुःसदा ॥ २८ ॥ व्यजनैर्धूयमानोपितावत्प्रज्ज्वलतेनसः ॥ याचच्चारुपुटौष्ठेनवायुनानविधूयते ॥ २९ ॥ ततःसभ
गवानग्निश्चक्रमेतांसुदर्शनां ॥ नीलस्यराज्ञःसर्वेषामुपनीतश्चसोभवत् ॥ ३० ॥ ततोब्राह्मणरूपेणरममाणोयदृच्छया ॥ चक्रमेतांवरारोहांकन्यामुत्पल
लोचनां ॥ तंतुराजायथाशास्त्रमशासद्भार्मिकस्तदा ॥ ३१ ॥ प्रज्ज्वालततःकोपाद्भगवान्हव्यवाहनः ॥ तंदृष्ट्वाविस्मितोराजाजगामशिरसाऽवनिं ॥ ३२ ॥ त
तःकालेनतांकन्यांतथैवहितदानृपः ॥ प्रददौविप्ररूपायवद्वयेशिरसानतः ॥ ३३ ॥ प्रतिगृह्यचतांसुभ्रूंनीलराज्ञःसुतांतदा ॥ चक्रेप्रसादंभगवांस्तस्यराज्ञोवि
भावसुः ॥ ३४ ॥ वरेणच्छंदयामासतंतृपंस्विष्टकृत्तमः ॥ अभयंचसजग्राहस्वसैन्येवैमहीपतिः ॥ ३५ ॥ ततःप्रभृतियेकेचिदज्ञानात्तांपुरींनृपाः ॥ जिगीषंतिवला
द्राजनूतेदत्तंतेस्मवद्विना ॥ ३६ ॥ तस्यांपुर्यांतदाचैवमाहिष्मत्यांकुरुद्वह ॥ बभूवुरनतिग्राह्यायोषितश्छंदतःकिल ॥ ३७ ॥ एवमग्निर्वरंप्रादात्स्त्रीणामप्रतिवार
णे ॥ स्वैरिण्यस्तत्रनार्योहियथेष्टंविचरंत्युत ॥ ३८ ॥

तमः छंदयामासप्रीणितवान् ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ छंदतःइच्छातः अनतिपाशाः अत्यंतसुगहाःनबभूवुः सर्वासांअग्निनापरिगृहीतत्वात्
॥ ३७ ॥ अप्रतिवारणेप्रातिकूल्येनस्त्रीणांवारणंनकर्तुंशक्तःकश्चिद्विष्यतीतिवरः तदेवाह स्वैरिण्यइति कर्तुंस्वस्यवाशरीरेप्रविश्याग्निरेवास्माकंभोगंकरोतीतिनिश्चयादित्यर्थः ॥ ३८ ॥